

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Oleg Sternioală
Maria Ghervas, Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Savina Elena,

în cauza civilă a Societății cu Răspundere Limitată „Camvit”, în proces de insolabilitate,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016, prin care a fost admisă parțial cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Camvit”, Popa Ion, cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului – administratorul Savina Elena și contabilul Gargaun Victoria,

c o n s t a t ă

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 august 2013, a fost admisă spre examinare cererea introductivă înaintată de SRL „Tărășean Plus” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Camvit”, în calitate de administrator provizoriu fiind desemnat Popa Ion.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2013, a fost intentat procesul de insolabilitate în privința SRL „Camvit” cu deschiderea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului, în calitate de lichidator fiind desemnat Popa Ion.

La 01 aprilie 2016, lichidatorul Popa Ion a depus cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Camvit” – administratorul Savina Elena și contabilul Gargaun Victoria.

În motivarea cererii, lichidatorul Popa Ion a invocat că potrivit informației din Registrul de stat al persoanelor juridice, la data înaintării cererii introductive în calitate de administrator și unicul fondator al debitorului figurează Savina Elena, iar conform informației prezentate de către IFS DAF Rîșcani, funcția de contabil o deține Gargaun Victoria.

Indică Popa Ion că potrivit tabelului definitiv al creanțelor, față de debitorul SRL „Camvit” au fost înaintate și validate creanțe în sumă totală de 2 586 115,87

lei, dintre care creditorul Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, Direcția Administrare Fiscală Rîșcani cu suma de 460 848 lei ca creanțe chirografare de rangul III și suma de 2 024 086,14 ca creanțe chirografare de rangul VI (rang inferior) și SRL „Tărățean Plus” cu suma de 60 983 lei ca creanțe chirografare de rangul V și suma de 40 198,73 lei – creanțe chirografare de rangul VI (rang inferior). Respectiv, suma restantă la plata creanțelor validate constituie 2 586 115, 87 lei.

Afirmă lichidatorul SRL „Camvit” că imediat după desemnarea în funcție, a notificat membrii organelor de conducere a debitorului despre necesitatea transmiterii actelor juridice ce confirmă dreptul societății debitoare asupra patrimoniului ei, avizelor auditorilor și ale organelor administrării fiscale, documentelor de evidență contabilă, precum și a altor acte ale activității economice a societății prevăzute de lege. Însă, corespondența expediată a fost returnată la sediul lichidatorului din motivul neprezentării destinatarului Savina Elena în termenul legal în vederea ridicării acesteia cu consemnarea de către oficiul poștal că „a expirat termenul de păstrare”, iar în cazul Victoriei Gargaun s-a făcut mențiunea că „nu locuiește pe adresa indicată”. Pe adresa juridică a SRL „Camvit” organele de conducere ale societății nu se află, iar din informația recepționată de la Inspectoratul Fiscal de Stat nu au fost identificate careva înscrisuri prin care s-ar constata suspendarea activității debitorului.

Declară lichidatorul Popa Ion că în cadrul exercitării atribuțiilor sale, a stabilit că după debitor nu sunt înregistrate careva bunuri imobile, mobile sau mijloace bănești ce ar acoperi integral creanțele validate. Prin urmare, administratorul Savina Elena și contabilul Gargaun Victoria urmează să răspundă subsidiar în temeiul prevederilor art. 14 alin. (4) și art. 248 din Legea insolvenței în fața creditorilor pentru obligațiile apărute, din motivul nedepunerii obligatorii a cererii introductive, precum și neprezentării în termenul stabilit a documentelor de evidență contabilă, fapt ce a contribuit la dispariția acestora.

Solicită lichidatorul SRL „Camvit”, Popa Ion, tragerea la răspundere subsidiară a administratorului Savina Elena și contabilului Gargaun Victoria, cu încasarea în mod solidar din contul acestora a sumei de 2 586 115, 87 lei în masa debitoare a SRL „Camvit”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016, cererea lichidatorului SRL „Camvit”, Popa Ion, cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului a fost admisă parțial. S-a încasat din contul administratorului SRL „Camvit”, Savina Elena, o parte din datoriile debitorului insolubil în sumă de 2 586 115, 87 lei, care va fi transferată pe contul bancar de acumulare gestionat de lichidatorul Popa Ion. În rest, cererea cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a contabilului Gargaun Victoria a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 12 mai 2017, Savina Elena a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016, solicitând admiterea recursului și casarea hotărârii recurate.

În motivarea recursului, Savina Elena a invocat ilegalitatea hotărârii instanței de insolvență ca emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Indică recurenta că locuiește pe str. Aerodromului, 7/2, apartamentul 74, mun. Chișinău și recent a primit niște scrisori expediate de către executorul judecătoresc, prin care se solicită achitarea sumei de 2 586 115,87 lei în baza titlului executoriu nr. 2c-214-5/13 din 04 august 2016.

Declară Savina Elena că din scrisorile executorului judecătoresc a aflat că figurează în calitate de administrator al SRL „Camvit”, ceea ce nu corespunde realității, deoarece niciodată nu a deținut funcția de administrator și nu a gestionat activitatea acestei întreprinderi, precum nici nu cunoaște cu ce se ocupă. De asemenea, nu a întreprins careva acțiuni prevăzute de art. 248 alin. (1) și (4) din Legea insolvenței, ce ar fi cauzat insolvența debitorului.

Afirmă recurenta că anterior, prin înșelăciune a fost determinată de către o persoană cu care a fost internată împreună în spital, să semneze niște documente, probabil atunci au și fost perfectate actele de numire în funcția de administrator al SRL „Camvit”.

Menționează Savina Elena că cauza a fost examinată fără participarea și citarea legală a dânsei, citațiile fiind expediate pe o adresă unde nu mai locuiește.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege, iar art. 248 alin. (6) din Legea insolvenței prevede că hotărârea cu privire la tragerea la răspundere subsidiară poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.

Materialele cauzei atestă faptul că copia hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016 a fost expediată Elenei Savina pe adresa: mun. Comrat, s. Chiret-Lunga, str. Mira, 17, alta decât cea menționată în cererea de recurs, fără a fi indicată însă data expedierii pe scrisoarea de însoțire nr. 1022 (f.d. 52), precum nici nu conțin careva informații despre recepționarea acesteia. Totodată, la 12 mai 2017 recurenta Savina Elena a luat cunoștință cu materialele cauzei în urma depunerii unei cereri în acest sens la 05 mai 2017 (f.d. 56).

În circumstanțele relevate, recursul declarat la 12 mai 2017 de către Savina Elena se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege și îndreptat împotriva unei hotărâri care se supune recursului.

La 22 mai 2017, în adresa lichidatorului SRL „Camvit”, Popa Ion, a fost expediată copia recursului declarat de către Savina Elena cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 09 iunie 2017, lichidatorul Popa Ion a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Savina Elena ca fiind neîntemeiat. Consideră că instanța de insolvență a apreciat corespunzător circumstanțele de fapt ale cauzei și a constatat întemeiat culpa administratorului SRL „Camvit”, Savina Elena, în cauzarea insolvenței debitorului prin nedeținerea cererii introductive în termenul prevăzut de Legea insolvenței.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016 și restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

Potrivit art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 6 alin. (1), (3) și (4) din aceeași Lege, citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolvență din oficiu. Notificarea și înștiințarea, cu excepția cazului în care sarcina notificării și a înștiințării aparține unor alte organe care aplică procedura, precum și convocările prevăzute de prezenta lege cad în sarcina administratorului insolvenței, sau lichidatorului, după caz. Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art. 102 alin. (1) și (6) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Dacă persoana nu locuiește la adresa comunicată instanței, citația sau înștiințarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei, rezultă că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2013, a fost intentat procesul de insolvență în privința SRL „Camvit” cu deschiderea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului, în calitate de lichidator fiind desemnat Popa Ion.

La 01 aprilie 2016, lichidatorul Popa Ion a depus cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL „Camvit” – administratorul Savina Elena și contabilul Gargaun Victoria.

În cererea dată, lichidatorul SRL „Camvit” a indicat domiciliul administratorului Savina Elena pe adresa - s. Chiriet-Lunga, str. Mira, 17.

Materialele cauzei atestă că Curtea de Apel Chișinău a expediat Elenei Savina citațiile pentru ședințele de judecată din 30 mai 2016 și 18 iulie 2016 pe adresa indicată în cererea de tragere la răspundere subsidiară – mun. Comrat, s. Chiriet-Lunga, str. Mira, 17, scrisorile fiind remise instanței de insolvență cu mențiunea „Plecat” (f.d. 18 și 24).

În consecință, Curtea de Apel Chișinău a citat-o public pe Savina Elena pentru ședința de judecată din 18 iulie 2016, ora 10.30 (f.d. 33).

Totodată, pe parcursul examinării cauzei, de către lichidatorul SRL „Camvit”, Popa Ion, a fost prezentată informația eliberată de ÎS „CRIS „Registru”

la 04 martie 2014, conform căreia potrivit datelor din Registrul de stat al populației, Savina Elena este înregistrată la domiciliu în Republica Moldova pe adresa: UTA Găgăuzia, s. Chiriet-Lunga, str. Mira, 17 (f.d. 35).

Potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată a instanței de insolabilitate, cererea de tragere la răspundere subsidiară a fost examinată în lipsa Elenei Savina, în hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016 fiind indicat că aceasta a fost citată legal despre data și ora examinării cauzei.

În cererea de recurs, Savina Elena a menționat că nu mai locuiește pe adresa UTA Găgăuzia, s. Chiriet-Lunga, str. Mira, 17, ci pe adresa: mun. Chișinău, str. Aerodromului, 7/2, ap. 74.

Analizând circumstanțele enunțate și prevederile legale supra citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău nu a întreprins toate măsurile necesare pentru comunicarea în modul corespunzător a actelor de procedură către participanții la proces.

Or, în conformitate cu art. 108 CPC, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate, publicarea în presă fiind considerată citare legală.

Însă, la cazul prezentei spețe lichidatorul SRL „Camvit”, Popa Ion, nu a făcut tot posibilul pentru a afla domiciliul Elenei Savina, deoarece, în situația în care toată corespondența expediată în adresa ultimei era remisă cu mențiunea „Plecat”, era necesară solicitarea unei noi informații de la ÎS „CRIS „Registru”” cu privire la înregistrarea domiciliului acesteia, informația anexată la materialele cauzei fiind datată cu 04 martie 2014, pe când examinarea cauzei a avut loc în perioada aprilie-august 2016, adică peste 2 ani. Cu atât mai mult că, potrivit materialelor dosarului răspunsul ÎS „CRIS „Registru”” nr. 02/24766 din 04 martie 2014 a fost prezentat de către lichidator ulterior citării publice a Elenei Savina și respectiv, citarea publică a ultimei a fost dispusă prematur de către Curtea de Apel Chișinău.

Prin urmare, instanța de recurs constată că instanța de insolabilitate a neglijat normele de drept procedural și anume nu a garantat recurentei Savina Elena posibilitatea de a fi prezentă în ședința de judecată la data și ora stabilită pentru a prezenta probe și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și de a participa la dezbaterile judiciare, de a înainta obiecții și a da explicații.

În acest sens, se accentuează că necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreună în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor înserate în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în spețele Godorozea și Bucuria SA contra Moldovei din 06 octombrie 2009 și, respectiv, 05 ianuarie 2010.

Deci, instanța de insolvență nu a creat posibilități egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției fiecărei părți în prezenta cauză civilă, asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât a favorizat intimatul în raport cu recurenta.

În circumstanțele enunțate și ținând cont de faptul că recurenteii Savina Elena nu i-a fost comunicată în modul prevăzut de lege data și ora ședinței de judecată, fiind astfel prezente la caz încălcări de procedură ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil, hotărârea recurată urmează a fi casată cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de insolvență și instanța de recurs este în imposibilitatea de a corecta omisiunile la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Savina Elena, a casa integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016 cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de insolvență urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Savina Elena.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 august 2016 în cauza civilă a Societății cu Răspundere Limitată „Camvit”, în proces de insolvență, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță

Oleg Sternioală

Maria Ghervas

Mariana Pitic